

แบบสรุปรายงานผลการดำเนินงานแผนงานตัวชี้วัดรายบุคคล ปศุสัตว์จังหวัดพังงา
การขับเคลื่อนนโยบายกรมปศุสัตว์ DLD Co-ordinator : DLD-C รอบการประเมินที่ ๑ ประจำปี
งบประมาณ ๒๕๖๙

ชื่อโครงการ/แผนงาน โครงการพัฒนาและส่งเสริมสินค้าเกษตรมูลค่าสูงควบคู่เกษตรสีเขียวอย่างยั่งยืน
กิจกรรมย่อย พัฒนาระบบการจัดการฟาร์มฝั่งชันโรง

*****

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิต: เปลี่ยนผ่านการเลี้ยงชันโรงแบบพื้นบ้านสู่ระบบการจัดการฟาร์มตามหลักปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับฟาร์มฝั่งชันโรง
๒. เพื่อสร้างมูลค่าสูง (High Value): ส่งเสริมการผลิตน้ำผึ้งและพวอพอลิสที่มีคุณภาพสูงปราศจากสารปนเปื้อน เพื่อรองรับตลาด Wellness และการส่งออก
๓. เพื่อขับเคลื่อนเกษตรสีเขียว (Green Agriculture): ใช้ชันโรงเป็นตัวชี้วัดความสมบูรณ์ของระบบนิเวศและเพิ่มประสิทธิภาพการผสมเกสรพืชเศรษฐกิจ (ทุเรียนสาธิต/มังคุดทิพย์พังงา) โดยลดการใช้สารเคมี
๔. เพื่อบูรณาการการทำงานระดับพื้นที่: สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่าง สำนักงานปศุสัตว์ สำนักงานเกษตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และส่วนกลาง เพื่อสนับสนุนเกษตรกรอย่างครบวงจร

การดำเนินการ

- ในรอบ ๖ เดือนแรก (ตุลาคม ๒๕๖๘ – มีนาคม ๒๕๖๙) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพังงาได้ดำเนินการดังนี้:
๑. การคัดกรองและจัดทำฐานข้อมูล (Census & Profiling): ดำเนินการสำรวจข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงฝั่งชันโรงในจังหวัดพังงา เพื่อจัดกลุ่มตามศักยภาพ
  ๒. การถ่ายทอดเทคโนโลยี (Knowledge Transfer): จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ "การจัดการฟาร์มชันโรงยุคใหม่" เน้นการจัดการโรงเรือน การคัดเลือกสายพันธุ์อัตลักษณ์พื้นเมือง และเทคนิคการเก็บเกี่ยวแบบสะอาด (Hygienic Harvesting)
  ๓. การเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน GAP: จัดทีม "Livestock Coaching" ลงพื้นที่ให้คำปรึกษาแบบรายฟาร์ม เพื่อปรับปรุงระบบบันทึกข้อมูลฟาร์ม (Farm Record) และการจัดการสิ่งแวดล้อมรอบฟาร์ม
  ๔. การสร้างเครือข่าย ร่วมกับหน่วยงานภาคีในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงชั้นโรงเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๓๐ ราย
๒. ฟาร์มชั้นโรงได้รับการเตรียมความพร้อมและยื่นขอรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน ๔ ฟาร์ม

ระยะเวลาดำเนินการ

- รวมระยะเวลา: ๖ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๘ – มีนาคม ๒๕๖๙)
สถานะ: ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนงานไตรมาส ๑ และ ๒

หน่วยงานร่วมบูรณาการในสังกัดกรมปศุสัตว์

สำนักงาน มกอช. สำนักงานปศุสัตว์เขต ๘ เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการดำเนินงาน

๑. สามารถรวบรวมข้อมูลเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพังงาเข้าสู่ระบบ Big Data ได้ครบคลุมทั้ง ๘ อำเภอ ทำให้เห็นภาพรวมอุปทาน (Supply) ของชั้นโรงในพื้นที่
๒. มีฟาร์มต้นแบบ (Model Farm) ในอำเภอทับปุด ที่สามารถพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงชั้นโรงตามมาตรฐานปศุสัตว์ได้ทันที

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ(Key Success Factor)

๑. บุคลากร

- ๑.๑ ความสำเร็จของโครงการในพื้นที่พังงาขึ้นอยู่กับ "คุณภาพและทัศนคติ" ของบุคลากรทั้งระบบ
- ๑.๒ เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัดและอำเภอ สามารถบูรณาการความรู้ระหว่างงานปศุสัตว์, งานเกษตร และงานส่งเสริมได้อย่างไร้รอยต่อ
- ๑.๓ เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และเจ้าหน้าที่เกษตรเป็นผู้กำกับดูแล เรื่องชั้นโรงและมาตรฐาน GAP อย่างลึกซึ้ง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้เกษตรกร
- ๑.๔ เกษตรกรผู้เลี้ยงชั้นโรงในพังงามีความพร้อมในการปรับตัวสู่ระบบดิจิทัล (เช่น การใช้แอปพลิเคชันบันทึกข้อมูลฟาร์ม) และมีทัศนคติที่เป็นนักธุรกิจเกษตรมูลค่าสูงมากกว่าเป็นเพียงผู้เลี้ยงแมลงทั่วไป
- ๑.๕ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันผลักดันฝั่งชั้นโรงในจังหวัดพังงาให้ได้มาตรฐาน
- ๑.๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน

๒. แผนงาน

๑. การใช้ฐานข้อมูล Big Data และ GIS ในการวางแผนพื้นที่เลี้ยง (Zoning) โดยวิเคราะห์ปริมาณพืชอาหารในพื้นที่ให้สอดคล้องกับจำนวนรัง เพื่อป้องกันความล้มเหลวจากการขาดแคลนอาหารของชั้นโรง
๒. แผนงานต้องมีขั้นตอนที่ชัดเจนในการเปลี่ยนฟาร์มทั่วไปให้เป็นฟาร์มมาตรฐาน GAP ภายในระยะเวลาที่กำหนด (Time-bound) โดยมีตัวชี้วัดที่วัดผลได้จริงในเชิงมูลค่า

๓. แผนงานไม่ได้จบที่การผลิต แต่รวมถึงการเชื่อมโยงกับผู้ซื้อล่วงหน้า (Pre-order) ในกลุ่ม Wellness และโรงแรมระดับ Premium ในจังหวัดพังงาและภูเก็ต ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงด้านราคาให้เกษตรกร

๓. ความร่วมมือ

มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ เช่น สำนักงานปศุสัตว์เขต ๘ เกษตรอำเภอ เกษตรจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ โดยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเพื่อผลักดันให้จังหวัดพังงามีฟาร์มมังง์ชั้นโรงที่ได้มาตรฐานตามหลักสากล

ปัญหาและอุปสรรค

๑. อุปสรรคใหญ่ที่สุดคือการใช้สารเคมีในสวนผลไม้เพื่อนบ้าน ความสำเร็จคือการที่ปศุสัตว์จังหวัดสามารถเจรจาบูรณาการกับ "กรมส่งเสริมการเกษตร" เพื่อสร้างเขตพื้นที่ปลอดภัย (Safe Zone) สำหรับชั้นโรงได้สำเร็จ

๒. สภาพอากาศแปรปรวนในภาคใต้ (ฝนแปดแดดสี่) เป็นอุปสรรคต่อการสะสมน้ำหวาน ความสำเร็จคือการพัฒนานวัตกรรมโรงเรือนหรือตู้เลี้ยงที่ทนทานต่อความชื้นสูงและป้องกันศัตรูธรรมชาติได้ดี

๓. ปัญหาการปลอมปนน้ำมังง์ชั้นโรงในตลาด ความสำเร็จคือการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาใช้ เพื่อปกป้องแบรนด์น้ำมังง์ชั้นโรงพังงาให้มีความขลังและทรงคุณค่าในสายตาผู้บริโภคระดับโลก

